

Expertvisies op 1e editie kunststofevenement

De kunststofindustrie lanceerde op 14 april het evenement 'Partners in Kunststof'. Gerenommeerde sprekers waaronder Roland ten Klooster (Universiteit Twente), Dizzy Soederhuizen (Omeffa) en Jan Paul van Soest gaven hun visie op duurzaamheid.

"Laten we beginnen om een definitie van duurzaamheid op te stellen, zodat het voor iedereen helder is waar we het over hebben." Met zijn opening zette Roland ten Klooster (hoogleraar verpakkingen aan de Universiteit Twente) de toon. Duurzaamheid is niet iets van de laatste paar jaar, zoals bleek uit de - nog steeds geldende - definitie die hij hanteerde uit 1987 van Brundtland, afkomstig van een UN-conferentie. Brundtland definieerde duurzame ontwikkeling als een ontwikkeling die tegemoetkomt aan de noden van het heden zonder de behoeftevoorziening van de toekomstige generaties in het gedrang te brengen. Economische, sociale en milieuhygiënische factoren in een organisatie en hun onderlinge verwevenheid spelen daarbij een rol.

Verpakkingen: stukje van de schakel

Na vaststelling van de definitie was Ten Klooster bij het hoofdthema van zijn lezing aanbeland: verpakkingen en duurzaamheid. "Verpakkingen vormen slechts een stukje van de schakel. Het gaat helemaal niet om de verpakking. De politiek en de media weten niet hoe ze daar mee om moeten gaan", aldus Ten Klooster. "Verpakkingen hebben een belangrijke functie. Je moet weten wat er in de keten gebeurt om de

Roland ten Klooster, hoogleraar verpakkingen aan de Universiteit Twente

functie van de verpakking te doorzien." Om daar een indruk van te krijgen gooide hij in rap tempo een serie cijfers in het midden. "De gemiddelde Nederlander of Europeaan opent zeven verpakkingen per dag. Er wordt 200 miljard omgezet bij de fabricage van producten en 3,5 miljard aan verpakkingen wordt gekocht door bedrijven. Dat betekent dat de omzet van verpakkingen slechts 1,75% is van dat van de producten die ze verpakken. En de totale hoeveelheid verpakkingsafval is min-

der dan drie procent van het totaal." Om zijn punt verder te onderbouwen deed hij een rondje langs de levensmiddelensector, automotive en medicijnen in ziekenhuizen en de hoeveelheid afval die er vrijkomt. De hoeveelheid verpakkingsafval steekt daar schril tegen af. Ten Klooster stelde dan ook enigszins geïrriteerd de vraag: "Waarom moeten we verpakkingen gaan registreren? De overheid

(zie verder op pagina 2)

En verder:

Nieuws uit VMK-gelederen

pag. 3

(Inter)nationale wet- en regelgeving

pag. 4

Verpakking van biologisch afbreekbare kokosvezels

pag. 6

Verpakkingsflitsen

pag. 8

heft belasting op verpakkingen, terwijl de rest veel meer energie vereist." Wel vindt de verpakkingshoogleraar dat de industrie beter moet leren verpakken. Ter illustratie van hoe het moet, toonde hij de CO₂-voetafdruk van Ben & Jerry-ijs. Het lastige van de 'verpakkingen en duurzaamheid'-discussie schetste hij door twee stellingen te poneren: "Je kunt zeggen: Iedere verpakking is duurzaam want het beschermt het product. Maar het is net zo waar dat

Jan Paul van Soest pleitte voor sterkere reducties van emissies om het tij te keren

ste jaren sneller stijgen dan gedacht en dat concentraties sneller toenemen. Mogelijk dat de klimaatgevoeligheid groter wordt. Om het tij te keren deed Van Soest een pleidooi voor snellere en sterkere reducties dan nu worden afgesproken. Hoe dat aan te pakken? Een drietal strategieën gaf hij ten beste met als leidraad dat 'natuurlijk handelen' ofwel handelen in het belang van de natuur simpelweg handelen is in het eigenbelang. "Een idealist is iemand die denkt dat 'business as usual' mogelijk is. Een realist is iemand die een snelle transitie voor zich ziet," sprak Van Soest tot slot.

Nuchtere ondernemers

Dizzi Soederhuizen (Omeffa), Jos Schipper (Schipper Kozijnen) en Peter Rijkooft (Helvoet) stonden op het programma vanwege hun pakkende verhalen over ketensucces. De bedrijven zijn verschillend en ook de directeuren hadden ieder hun eigen aanpak, maar identiek waren ze in hun nuchtere benadering van het bedrijf en de business. "Met internet

kan tegenwoordig iedereen ons vinden. Ik vind het daarom ook belangrijk om de vraag te stellen wie klant van ons mag zijn, wie past bij ons", sprak Soederhuizen, directeur-eigenaar van Omeffa. De klanten mogen niet groter worden dan twintig procent van de jaaromzet en ze moeten (mee)betalen aan de ontwikkeling van een product. Dat zorgt voor commitment, aldus Soederhuizen. Openhartig sprak hij over de totstandkoming van de PET-display van Nederland Schoon, de dakvoet voor zonnepanelen van Yeti en de verfpot van Histor. De verhalen illustreerden productontwikkeling in de praktijk. Engelengeduld met de juiste klant is een groot goed, aldus Soederhuizen evenals een bedrijfsorganisatie waar innovatie ingebakken zit en een deskundig team.

Partners in Kunststof

'Partners in Kunststof' is een jaarlijks terugkerend evenement voor de rubber- en kunststofsector, dat dit jaar plaatsvond op 14 april in het High Tech Centrum te Eindhoven. De organisatie is in handen van de NRK, PlasticsEurope, DPI Value Centre, PVT en VMK. Bovendien was de ING erbij betrokken. Voorafgaand aan 'Partners in Kunststof' organiseerden diverse kunststofverenigingen zoals de VMK hun ledenvergadering. Het voorjaarsseminar van de VMK is opgegaan in het gezamenlijke evenement, VMK's najaarsseminar blijft gehandhaafd en is gepland op 17 november 2011.

"Ik vind het ook belangrijk om de vraag te stellen wie klant van ons mag zijn, wie past bij ons", zei Dizzy Soederhuizen (Omeffa)

geen één verpakking duurzaam is omdat er schaarse bronnen voor nodig zijn zoals olie en gas." Zijn advies aan de kunststofverpakkingindustrie was om een roadmap op te stellen en strategische keuzes te maken. "Probeer het niet eerst allemaal uit te leggen aan de buitenwereld, maar begin gewoon. Unilever doet dat heel goed. Wacht ook niet op de consument, want die is niet altijd even consequent in zijn keuzes. Probeer stappen te zetten, ga het gewoon doen."

Realist of idealist

"Waar heeft de maatschappij behoefte aan?" Deze vraag werd opgeworpen door Jan Paul van Soest (sustainability consulting) die vervolgens mondiale ontwikkelingen langsliet. Verzuring, klimaatverandering, landgebruik, vervuiling, en dergelijke zijn dwingende redenen van groot openbaar belang, aldus Van Soest. Hij refereerde aan bevindingen van het IPCC (Intergovernmental Panel on Climate Change) dat emissies de laat-

'Partners in Kunststof' kende een goede start met ruim 200 deelnemers

Financiering inzameling verpakkingsafval

Staatssecretaris Atsma aan zet

Het bedrijfsleven heeft er bij de politiek op aangedrongen het huidige systeem ter financiering van de producentenverantwoordelijkheid te continueren. Dus ook na 2012. Joop Atsma, staatssecretaris I&M, heeft de Tweede Kamer al laten weten ernaar te streven het systeem overeind te houden. Hij is daarover in gesprek met VNG en het Ministerie van Financiën.

Dankzij de huidige financiering is de inzameling en recycling van kunststofverpakkingen afkomstig van huishoudens - in minder dan twee jaar tijd - van de grond gekomen. In het Regeerakkoord is echter vastgelegd dat de afdracht uit de verpakkingenbelasting per 31 december 2012 (de Raamovereenkomst loopt dan af) komt te vervallen. De VMK en andere organisaties hebben daarom hun wensen voor het vervolg kenbaar gemaakt.

Joop Atsma, staatssecretaris I&M, pakt de financiering van de inzameling en recycling van verpakkingsafval ambitieus op

Huidige wijze van financiering

Conform het Besluit Beheer Verpakkingen is zowel de uitvoering als de financiering ervan de verantwoordelijkheid van het verpakkende bedrijfsleven. Voor de uitvoering van deze zogenaamde producentenverantwoordelijkheid is Nedvang opgericht. Aanvankelijk werd de financiering geregeld door bijdragen van producenten en importeurs van verpakte producten. Met de introductie in 2008 van de verpakkingenbelasting zouden dezelfde bedrijven echter te maken krijgen met zowel een heffing als een belasting op verpakkingen. Om de administratieve lasten te beperken, kwamen bedrijfsleven en overheid overeen dat de Belastingdienst naast de beoogde 250 miljoen euro voor de algemene middelen ook 115 miljoen extra zou heffen ter financiering van de producentenverantwoordelijkheid. De extra heffing wordt jaarlijks in het zogenoemde Afvalfonds gestort en zorgt voor financiering van de producentenverantwoordelijkheid.

De fiscale agenda

Het kabinet wil kleine belastingen waaronder de verpakkingenbelasting afschaffen. Dat blijkt uit 'De fiscale

agenda' die Frans Weekers recent publiceerde. Het betekent een verlichting voor het bedrijfsleven en de Belastingdienst, aldus de staatssecretaris van Financiën. Het bedrijfsleven moet dan wel garanderen dat de inzameling en recycling van verpakkingen blijft doorgaan en dat de rapportageverplichtingen worden nagekomen. Staatssecretaris Atsma heeft de Kamer toegezegd voor de zomer 2011 met een oplossing voor de financiering te komen.

Het bedrijfsleven bereidt zich nu voor op de onderhandelingen over de volgende Raamovereenkomst die in 2013 moet ingaan. Ook hier toont Atsma zich ambitieus. Hij heeft te kennen gegeven vóór de zomer de onderhandelingen te willen afronden. Als de staatssecretaris met een goed voorstel voor de financiering komt, is dit zeker niet ondenkbeeldig. Bovendien wordt dan het momentum in het verpakkingendossier behouden.

Marine & river litter

De oorzaken van zwerfvuil zijn talrijk en complex en het probleem kan niet worden opgelost door één enkele groep van mensen. Sectoroverschrijdende samenwerking is daarom cruciaal. Eind maart ondertekende de Europese kunststofindustrie hiervoor de intentieverklaring om samen te werken aan oplossingen voor het zwerfvuil in zee.

Geschat wordt dat tachtig procent van het zwerfvuil in zee afkomstig is van het vasteland als gevolg van een gebrek aan afvalbeleid. Het initiatief van Gijsbert Tweehuysen (Hogeschool Zuid) speelt daarop in. Hij is de trekker van het project 'River litter', waarbij verschillende kennisinstellingen en industrieorganisaties zijn betrokken. Doelstelling is om de afvoer van 'river litter' naar zee te onderscheppen of verminderen zodat het niet bijdraagt aan 'marine litter'.

Oxo-degradeerbare kunststoffen

Oxo-degradeerbare kunststoffen vallen uiteen tot microplastic, maar verteren niet zodat er koolstof en CO₂ ontstaat. Deze materialen claimen ten onrechte een milieuvoordeel, terwijl het materiaal bij recycling tot grote problemen leidt. Menging met traditionele kunststoffen blokkeert hergebruik.

De NRK en VMK, evenals de BCPN (vereniging van biopolymeren), hebben zich daarom uitgesproken tegen het gebruik van Oxo-degradeerbare kunststoffen.

Ultramoderne installatie sorteert kunststofverpakingsafval

Nedvang en SITA gaven eind februari het startsein voor de bouw van een ultramoderne sorteerinstallatie van kunststofverpakingsafval in Rotterdam. Het is de eerste installatie in Nederland die in staat is verschillende soorten kunststof in grote volumes te sorteren voor de verwerking tot nieuwe kunststofgrondstoffen. De nieuwe sorteerinstallatie heeft een capaciteit van 25 tot 30 kiloton per jaar. De installatie wordt gebouwd op het terrein van SITA in het Rotterdamse havengebied en wordt in april/mei 2011 in gebruik genomen.

De sorteerinstallatie maakt onder meer met infraroodtechnologie onderscheid tussen kunststofsoorten, wat resulteert in zuivere monostromen van PET, PE en PP.

Wijziging Warenwet

Het ministerie van VWS publiceerde op 14 februari de gewijzigde Warenwet (VGP). De publicatie bevat de lijst van polymerisatiehulpstoffen die gebruikt mogen worden bij de productie van kunststoffen in contact met voedsel. Aanleiding van de wijziging is het sluiten van de positieve lijst van additieven en monomeren op Europees niveau op 1 januari 2010 zoals aangegeven in de 5e wijziging van 2002/72/EC (2008/39/EC). Naast de additieven zijn ook andere hulpstoffen van de Warenwetlijst afgehaald. Nederland Verwerkers van voedselcontactkunststoffen moeten - naast de Europese wet- en regelgeving - ook aan de Warenwet voldoen met betrekking tot polymerisatiehulpstoffen.

Bakspatelverordening

Keukengerei moet voldoen aan de wetgeving voor materialen in contact met voedsel, te weten Richtlijn 2002/72/EC die per 1 mei 2011 wordt opgevolgd door de verordening 10/2011/EC. Keukengerei van polyamide- of melaminekunststof uit Azië blijkt vaak niet aan de wetgeving te voldoen, waardoor primaire aromatische aminen (PAA) in het voedsel kunnen komen. Sommige PAA's zijn kankerverwekkend. De EU heeft daarom een zogenoemde 'Bakspatel'-verordening vastgesteld met voorwaarden voor de invoer van keukengerei, die vanaf 1 juli 2011 van kracht is.

EFSA goedgekeurde stoffen

EFSA heeft twee stoffen goedgekeurd voor in kunststofmaterialen en artikelen in contact met voedsel. Het gaat om de stoffen titanium dioxide in combinatie met octyltriethoxysilane (OTES) en Silver Zeolite. Voor het eventuele gebruik van deze stoffen moet nog wel worden gewacht tot de officiële opname in de positieve lijst van 10/2011/EC.

Discussie over draagtassen

Op 14 maart 2011 besprak de Milieuraad een voorstel van de Europese Commissie om het weggeven van kunststof draagtassen te verbieden. De staatssecretaris van Infrastructuur & Milieu, Joop Atsma, wil hierover liever met de detailhandel afspraken maken.

De VMK steunt de staatssecretaris hierin en wijst op een afspraak met supermarkten die nog steeds effectief blijkt te zijn. Bij de ondertekening van Convenant Verpakkingen I in 1991 verplichtten de supermarkten zich namelijk om alleen op verzoek van klanten en tegen betaling een draagtasje te verstrekken. Dit systeem werkt nog steeds tot volle tevredenheid van de sector. In aanvulling hierop heeft het Centraal Bureau Levensmiddelenhandel (CBL) recent aangekondigd alleen bij de groente- en fruitafdeling gratis 'hemdtasjes' te verstrekken.

Hoeveelheden

Volgens de VMK worden er in Europa jaarlijks - op een totaal van circa 18.000 kton kunststofverpakkingen - circa 800 kton kunststof draagtassen gebruikt. In Nederland worden naar schatting circa 20 kton kunststof-draagtassen gebruikt. Het betreft circa 10 kton zeer dunne hemdtasjes die vaak als verpakking van groente en fruit gebruikt worden en circa 10 kton dikkere, bedrukte draagtassen die bij de kassa worden verstrekt.

LCA van draagtassen in

Het 'Environment Agency' in het Verenigd Koninkrijk heeft een levenscyclusanalyse uit naar draagtassen in supermarkten. De onderzoeksresultaten werden vastgelegd in de rapport 'Live Cycle Assessment of Supermarket Carrier Bags'. Onderzocht werd wat de milieu-impact van de verspreiding van draagtassen is tijdens productie, gebruik en afvalfasen.

In de LCA zijn de volgende draagtassen meegenomen:

- een gewone, lichtgewicht draagtasje gemaakt van polypropyleen;
- een afbreekbare draagtasje gemaakt van een mengsel van zetmeel en polyester (biopolymeer);
- een papieren draagtasje.
- een 'bag for life' gemaakt van LDPE;
- een zwaardere, nog duurzamere draagtasje, vaak met een stevigende losse bodems, gemaakt van non woven polypropyleen;
- een katoenen draagtasje.

Ook is gekeken naar een lichtgewicht HDPE-draagtasje met een toegevoegde prodegradant, bedoeld om de tas gemakkelijk af te breken in kleinere deeltjes. De milieuprestatie van deze tas is niet opvallend. De VMK en NRK zijn tegen dergelijke draagtassen (zie pag. 3 van deze VMK Impakt).

Scheiding kunststof-verpakkingsafval nu ook buitenshuis

Staatssecretaris I&M Joop Atsma, rector magnificus Van der Zwaan en Nedvang-directeur Jan Storm lanceerden op 27 april de inzameling van kunststofverpakkingsafval buitenshuis. Het vormde het startsein voor de landelijke proef om ruim 800 oranje afvalcontainers te plaatsen bij geselecteerde pretparken, gemeentehuizen, kantoren, ziekenhuizen, bioscopen, tankstations, universiteiten en andere locaties waar consumenten hun kunststofverpakkingen kunnen deponeren.

"Ik heb er alle vertrouwen in dat deze proef slaagt. Nederland kleurt niet alleen oranje op Koninginnedag, maar alle dagen van het jaar met deze oranje containers, omdat we het plastic afval allemaal een nieuw leven gunnen", aldus Atsma.

supermarkt

Milieudruk

Bij alle onderzochte draagtassen hebben het grondstofgebruik en de diverse productiestadia de grootste impact op het milieu. De draagtassen van biopolymeren (zetmeel en polyester) bleken voor een sterkere opwarming van de aarde te zorgen en meer abiotische uitputting dan de andere tassen. Oorzaken zijn het hogere gewicht van het materiaal en de verhoogde impact van de materiaalproductie.

Om negatieve invloeden te verminderen moeten de draagtassen zo vaak mogelijk worden gebruikt. Is hergebruik niet haalbaar, dan is ander gebruik bijv. als pedaal-emmerzak, gunstig.

Milieuadepten zweren bij stoffen zakken, zoals katoenen draagtassen, maar die kwamen niet bepaald sterk uit de LCA. Draagtassen van papier, LDPE, non-woven PP en katoen moeten respectievelijk minstens 3, 4, 11 en 131 keer worden hergebruikt om de aarde minder op te warmen dan gewone HDPE-draagtassen als die niet opnieuw worden gebruikt. Worden de HDPE-draagtassen wel vaker gebruikt, dan liggen de aantal keren hergebruik hoger.

Downloaden studie: www.vmk.nl

Saaltink draagt directietaken over

Flestick Groep neemt na meer dan twintig jaar afscheid van Jan Saaltink. Saaltink was vele jaren aandeelhouder en de laatste vijf jaar technisch directeur van Flestick Groep. Hij draagt zijn directietaken over aan de bestaande directieleden: financieel directeur Gert Woltinge en commercieel directeur Peter Westveer. John van Veen managet de technische afdeling.

Duitse ontwerprij voor transportdoos

De Flip-Box Premium van verpakkingsfabrikant Overath won de '2011 Gold Design Award' in Duitsland. De vouwbare en isolerende doos is van PP-schuim en houdt het midden tussen een isolerende doos en een vouwkrat. De doos weegt een halve kilo en kan tot 25 kg gewicht dragen. Hij kan worden gebruikt voor het transport van levensmiddelen, flessen en ander voorwerpen, zowel koel als warm.

Intelligente verpakking houdt inhoud langer vers

De Universiteit van Glasgow heeft een intelligente kunststofverpakking ontworpen die ervoor zorgt dat voedsel langer vers blijft. Bovendien waarschuwt de verpakking als het bedorven raakt. Begint het voedsel te verrotten, dan verandert de kleur van de kunststofverpakking.

Samenwerking Coca-Cola en Heinz-fles

Coca-Cola en Heinz zijn een samenwerking aangegaan, zodat Heinz ketchupflessen kan produceren met behulp van Coca-Cola's PlantBottle-concept. De verpakking ziet er identiek uit, maar bestaat voor circa een derde uit plantaardig materiaal. De Heinz-flessen met het nieuwe materiaal krijgen het speciale PlantBottle-logo.

Plantaardige fles van Pepsi

Pepsi Cola heeft aangekondigd een kunststoffles te hebben ontwikkeld die voor honderd procent uit plantaardig materiaal is gemaakt is, waaronder gras, schors en maïsbladeren. Met dit percentage steekt het rivaal Coca-Cola naar de troon die met PlantBottle op zo'n dertig procent plantaardig materiaal komt.

Verpakking van biologisch afbreekbare kokosvezels

Producenten willen, naast een onderscheidend design, steeds vaker een duurzame consumentenverpakking. Samen zoeken zij naar innovatieve oplossingen, nieuwe materialen of een nieuwe vormtaal. Een mooi voorbeeld is het ronde eierdoosje voor Rondeel-eieren dat Enkev BV uit Volendam maakt van biologisch afbreekbare kokosvezel, bespoten met natuurrubber.

Rondeel-eierdoos - de verpakking onderscheidt zich door vorm en materiaal van de rest in het schap en de eieren lijken zo van de boerderij te komen

De verpakking als duurzaam communicatiemiddel. De tijd is er rijp voor. De aandacht die het Rondeel-eierdoosje kreeg, heeft John van den Hout (managing director van Enkev BV) overvallen. De ronde eierverpakking uit kokosvezels is een doorslaand succes. Het bedrijf krijgt veel aanvragen van ontwerpers die wel wat zien in de kokosvezel als duurzaam verpakkingsmateriaal.

John van den Hout: "Die gaan wij niet allemaal waarmaken. We zijn nog volop bezig met het verbeteren van het eierdoosje. Proces- en grondstofoptimalisatie is nu de uitdaging: beter, strakker en goedkoper produceren. Af en toe stappen we in een nieuw project, zoals de ontwikkeling van een duurzame verpakking van wodka en een van scheermesjes.

Natuurlijke materialen blijven lastig te verwerken; grondstoffen zijn nooit hetzelfde. Heeft het in Sri Lanka veel geregend, dan zijn de kokosnoten stevig met een lange vezel. Is het regenseizoen slecht, dan hebben we te maken met korte

vezels. Een vezel kan twee procent vocht vasthouden, maar ook twintig procent. Ze moeten wèl allemaal door dezelfde machine."

Stevig en veerkrachtig

Enkev BV - dat staat voor Eerste Kunsthaar Spinnerij Edam Volendam - zit na een moeilijke periode weer in de lift. Het bedrijf startte al in 1932 als kammerij van paardenhaar, destijds voornamelijk gebruikt als vulling van zadels en matrassen. Al snel kwam daar kokosvezel bij, een goedkopere grondstof met nagenoeg dezelfde eigenschappen als paardenhaar.

Van den Hout: "Vezels - of die nu van paardenhaar, kokos, vlas, hennep of alpaca zijn - zijn zeer nuttig vanwege hun stevigheid, veerkrachtigheid en grote absorptievermogen. Het laatste is belangrijk voor het microklimaat in bijvoorbeeld matrassen en zittingen van stoelen en banken. Vooral paardenhaar heeft een ongelooflijk sterk ventilatiesysteem. Via de holle haar wordt het vocht heel snel afgevoerd."

Hairlok® en Cocolok®

Het spinnen van vezels geeft een veerkrachtig en luchtig materiaal dat voor veel toepassingen is te gebruiken. De gekrulde vezels worden door Enkev met natuurrubber bespoten, wat ze een vaste vorm geeft. Dit pro-

Timberland-schoenendoos van kokos

ces werd kort na de Tweede Wereldoorlog door het bedrijf ontwikkeld en wordt sindsdien op de markt gebracht onder de namen Hairlok® en Cocolok®.

Afnemers vond Enkev vooral in de beddenindustrie (matrassen), de meubelsector en automotive industrie (zittingen en armleuningen) en de verpakkingsindustrie (hoekstukken, stootkussens, etc.)

Van den Hout: "De komst van synthetische materialen betekende voor Enkev bijna het einde. De automotieve industrie gebruikte onze vezelproducten nog tot in de jaren tachtig, maar stapte daarna massaal over op PU-schuim. De meubelindustrie idem. Zeker bij ingewikkelder productvormen is het gebruik van PU-schuim nu eenmaal gemakkelijker en goedkoper dan het gebruik van vezels. In de bedden- en matrassenindustrie verloren we dan ook veel terrein aan moderne materialen."

Klassiek paardenhaar

Inmiddels zijn voor Enkev betere tijden aangebroken. De populariteit van duurzame, biologisch afbreekbare materialen helpen een handje mee. Naast de hoofdvestiging in Volendam heeft Enkev vestigingen in het Verenigd Koninkrijk, Polen, Rusland en Frankrijk en joint ventures in China en Sri Lanka. Het bedrijf stelt zich flexibel en vraaggericht op, denkt met opdrachtgevers mee en zoekt samen met hen naar oplossingen.

Een deel van de matrassenindustrie is langzaam teruggekomen van synthetische materialen en is weer terug bij het begin: het klassieke paardenhaar. Van den Hout: "Dat biedt nu eenmaal het meeste comfort, al moet de consument daar wel de portemonnee voor trekken. Naast

Verpakking nucleaire staven

functioneel is paardenhaar ook een trend. De duurdere segmenten zweven erbij. Neem het Scandinavische Hästens, of automerken als Mercedes en Audi. Zij verwerken een laag van onze Hairlok® in hun autozittingen.”

Windmolenbladen en eieren

Een typisch voorbeeld van een functionele toepassing van vezels in de verpakingsindustrie zijn de vezelblokken die worden gebruikt voor het transport van windmolenbladen. “Op de Macropak kwamen we in contact met een ingenieursbureau dat een materiaal zocht voor een transportverpakking. Windmolenbladen zijn enorm kwetsbare bladen. Onze vezelblokken dempen tijdens het transport van de rotorbladen de trillingen en verdelen vrijkomende krachten op een gelijkmatige manier.”

Naast biologisch afbreekbare bloempotten, die met plant en al de grond in gaan, ontwikkelde Enkev ook een duurzame schoenendoos. De schoenendoos is in de loop der tijd weinig geëvolueerd; karton is nog altijd wijdverbreid. Van de Hout: “Een ontwerper van schoenendozen vond de textuur van vezels mooi. Het lukte om vezels in een dunwandig profiel te persen. Het resultaat is een duurzame schoenendoos.”

De schoenendoos werd op de beurs opgepikt door verpakingsontwerpers, die daarmee het Ei van Columbus hadden gevonden. Zij zagen een eierdoos voor zich met een ecologische en natuurlijke uitstraling, geheel passend bij het diervriendelijke Rondeel-ei. Van den Hout tot slot: “We ontwikkelden nieuwe

Milieuvriendelijke verpakking volgens WUR

Wageningen UR heeft een indrukwekkend overzicht gemaakt van publicaties over de milieueffecten van hernieuwbare verpakkingen. Het eindoordeel van de WUR is dat ze milieuvriendelijker zijn dan conventionele verpakkingen, maar pas echt milieuvoordeel opleveren als ze beter worden hergebruikt dan nu. De conclusies zijn minder stellig dan ze worden gepresenteerd.

De studie beperkt zich bijvoorbeeld tot de milieueffecten van verpakkingen tijdens de productie en afvalfase en neemt de gebruiksfase niet mee. Verpakkingen worden juist gemaakt om bepaalde (milieu)prestaties en/of functies te leveren in het traject van het verpakken tot en met het openen van de verpakking door de gebruiker. In de verssector gaat het zowel om het beschermen van het product als het voorkomen van verspilling door het product langer vers te houden.

Een andere begrenzing is dat in de studie de milieueffecten slechts zijn vergeleken op materiaalniveau. De resultaten worden bepaald door de gebruikte databases. Zo wordt het verbranden in een AVI wel meegenomen, maar niet het gebruik als brandstof in een cementoven wat een groter milieuvoordeel kent. Bovendien is het recyclingpercentage van conventionele verpakkingen in Nederland aanzienlijk hoger dan tot voor kort werd aangenomen.

Wageningen UR benadrukt het belang van hergebruik van hernieuwbare kunststoffen. Dat geldt onverminderd voor conventionele kunststoffen. Kunststofrecyclers vinden de gecombineerde inzameling van conventionele en hernieuwbare kunststofverpakkingen echter te riskant. Ze zijn bang voor vervuiling en daardoor voor kwaliteitsverlies van de conventionele gerecyclede kunststoffen.

‘Natuurlijk Verpakt’ van Wageningen UR Food en Biobased Research is te vinden op <http://edepot.wur.nl/161861>.

technieken en recepten en dat gaat nog verder door met de ontwikkeling van matrijzen. In mei 2010 rolde

de eerste productie van de band. Sindsdien is het denderen om het bij te houden.”

Cocopot, de kokosplantenpot

Blokbodemzak van polypropyleen

NNZ komt met een nieuw merk blokbodemzakken: Power-Block. De zakken zijn geschikt voor toepassingen waarbij een sterke verpakking nodig is, bijvoorbeeld in de voedingsmiddelen- en zaadveredelingsindustrie, de chemie en de bouw. De Power-Block is gemaakt van PP-gecoat polypropyleen en combineert de stijfheid van papier, de flexibiliteit van polyethyleen en de sterkte van geweven polypropyleen, aldus NNZ. De zak is goed te recyclen omdat alleen PP wordt gebruikt.

Onjuist beeld bioplastics

composteerbaar

De BCPN (vereniging biopolymeren) heeft grote moeite met de uitzending van de Keuringsdienst van Waarde op 10 maart 2011 over verpakkingen van bioplastic. De programmamakers droegen uit dat bioplastic gemaakt worden uit genetisch gemodificeerde maïs, dat verpakkingen overbodig zijn en dat de bioplastics niet kunnen worden gecomponeerd. De BCPN stelt in een persbericht dat de Keuringsdienst van

Waarde in haar programma relevante gegevens heeft weggelaten en de consument op het verkeerde spoor heeft gezet.

Ecologische kunststofdispenser

De ecologische dispenser EcoSolution van fabrikant Promens is volgens leverancier Blockland de eerste milieuvriendelijke dispenser. Gebruikte componenten zijn PE en PP, zonder glas of metaal. Daarmee is de dispenser helemaal recyclebaar. De dispenser is luchtvrij en beschermt het product daardoor tegen zuurstof en vervuiling van buitenaf, stelt Blockland.

Moonen maakt het met suikerriet

Suikerrietvezel (bagasse) is een afvalproduct van de suikerrietindustrie. Moonen Natural brengt een tray op de markt, gebaseerd op bagasse waarin gehakt wordt verpakt. Het is vocht-, vet- en oliebestendig. In België heeft het product een besparing opgeleverd van 300.000 kilo PS. De verpakking is oven- en magnetronbestendig en kan in koeling of vriezer worden bewaard. Voorzien van een coating is het materiaal in de toekomst geschikt voor MAP-verpakken, aldus Moonen.

Vereniging Kunststofverpakkingen Nederland

De VMK verenigt de belangen van alle spelers in de keten en treedt op als belangenbehartiger en woordvoerder van de Nederlandse kunststofverpakkingenindustrie. De VMK behartigt de belangen van de ca. 175 aangesloten bedrijven: producenten van en handelaren in kunststofverpakkingen, leveranciers van machines, recyclers en producenten, importeurs en handelaren van kunststoffen en additieven. Met gezamenlijke kracht maakt de branche zich sterk voor een stevige marktpositie van de industrie en handel in kunststofverpakkingen.

Colofon

VMK Impakt wordt uitgegeven door de VMK. Overname van artikelen, mits met bronvermelding, is toegestaan.

Redactie VMK
Postbus 420
2260 AK Leidschendam
Tel.: (070) 444 06 40
Fax: (070) 444 06 61
E-mail: vmk@nrk.nl
Internet: www.vmk.nl

